

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců Mgr. Marka Bedřicha a JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobce: N. V. D.
zastoupen advokátem Mgr. Petrem Václavkem
sídlem Opletalova 25, Praha 1

proti
žalovanému: Velvyslanectví České republiky v Hanoji
sídlem 13 Chu Van An, Hanoj, Vietnam

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného

takto:

- I. Žaloba proti tvrzenému zásahu spočívajícímu v tom, že žalovaný zrušil systém Visapoint ze dne na den a nenahradil jej návazně jiným systémem pro sjednání termínu pro podání žádosti o pobytová oprávnění **se odmítá.**
- II. Žaloba proti tvrzenému zásahu spočívajícímu v tom, že žalovaný odmítl stanovit termín pro podání žádosti o pobytové oprávnění na osobní žádost žalobce **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žaloba

1. Žalobce se žalobou doručenou Městskému soudu dne 8. 1. 2018 domáhal určení nezákonnosti zásahu žalovaného, kterého se měl žalovaný dopustit tím, že objektivně znemožnil splnění podmínky osobního podání žádosti na základě předem smluveného termínu spočívajícím konkrétně ve zrušení systému Visapoint „ze dne na den“, nenahrazením tohoto systému návazně jiným systémem pro sjednávání termínu pro podání žádosti o pobytová oprávnění a odmítnutím stanovení termínu pro podání žádosti o pobytové oprávnění na osobní žádost žalobce. Sekundárně žalobce žádá, aby mu byla přiznána náhrada nákladů.
2. Žalobce v podané žalobě uvedl, že se rozhodl podat na zastupitelském úřadě v Hanoji žádost o vydání zaměstnanecké karty dle § 42g zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění účinném od 15. 8. 2017 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Dle § 169d zákona o pobytu cizinců má žalobce povinnost podat žádost osobně a dle § 169f téhož zákona musí mít pro podání žádosti sjednán předem termín. Vzhledem k tomu, že žalovaný objektivně znemožnil podmínku sjednání termínu pro podání žádosti, dostavil se dne 8. 11. 2017 žalobce se svým zástupcem na zastupitelský úřad, kde mu nebylo umožněno podat osobně žádost ani smluvit termín podání žádosti.
3. Žalobce poukázal na to, že je obecně známa nefunkčnost a dlouhodobá nedostupnost systému Visapoint, což vyplývá i z judikatury Nejvyššího správního soudu, stanovisek Veřejného ochránce práv a zprávy Bezpečnostní informační služby. Dle žalobce začal žalovaný po vydání rozsudků rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52 a 7 Azs 227/2016-36 krátkodobě postupovat v souladu s touto judikaturou a žádosti podané bez předchozí registrace v systému Visapoint postupoval k meritornímu vyřízení Ministerstvu vnitra České republiky. Od účinnosti novely zákona o pobytu cizinců dne 15. 8. 2016 jsou dle § 169f toho zákona žadatelé o pobytová oprávnění povinni sjednat si termín pro podání žádosti o pobytová oprávnění, a to způsobem, který určí zastupitelský úřad. Do 31. 10. 2017 měli žadatelé dle webových stránek žalovaného povinnost sjednat si termín prostřednictvím registrace v systému Visapoint. Žalobce se o sjednání termínu dlouhodobě snažil, ale neúspěšně, jelikož systém Visapoint toho času neposkytoval reálnou možnost sjednání si termínu.
4. Dále uvedl, že dne 30. 10. 2017 byla na webových stránkách zastupitelského úřadu zveřejněna informace, že systém Visapoint se ke dni 31. 10. 2017 ruší, nový systém bude zveřejněn 24. 11. 2017 a fungovat by měl od 1. 12. 2017, po celý měsíc listopad nebude možno sjednání nových termínů pro podání žádostí.
5. Dne 8. 11. 2017 se žalobce se svým zástupcem dostavil na zastupitelský úřad, aby domluvil termín pro podání žádosti, příp. za účelem domluvení jiného procesního postupu, avšak pracovník žalovaného odmítl termín stanovit.

6. Postup žalovaného, který oznámil pouze den předem zrušení systému Visapoint, a odložení spuštění nového systému až na následující měsíc bez jakýchkoliv informací považuje žalobce za nezákonný zásah. Žalovaný by měl žadatelům o pobyťová oprávnění umožnit splnit povinnosti stanovené zákonem a měl by při plnění této své povinnosti postupovat předvídatelným a se zákonem souladným způsobem. Postup správních orgánů musí být předvídatelný a musí odpovídat požadavkům zásady legitimního očekávání. Pravidla pro splnění zákonných podmínek stanovených pro žadatele o pobyťová oprávnění musí být přesně, jasně, srozumitelně, spravedlivě a včas stanovená, aby žadatelé měli možnost zákonné podmínky splnit. Žalovaný nechal žadatele bez jakékoliv objektivní možnosti splnění zákonných podmínek vyčkávat na nový systém. V každý daný moment musí být jasně stanoveno, jakým způsobem mají povinnosti osobního podání žádosti na základě předem stanoveného termínu žadatelé splnit a zároveň jakým způsobem jim správní orgán splnění takové podmínky umožňuje.
7. Žalobce zdůrazňuje, že veřejná správa je službou veřejnosti a správní orgány mají zákonem uloženou poučovací povinnost, povinnost umožňovat uplatňovat práva a postupovat tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady. Žalovaný postupem, kdy z nefunkčního systému Visapoint přešel ze dne na den na stav, kdy objektivně neexistuje možnost stanovení termínu pro podání žádosti, porušil uvedené principy a zásady a v důsledku toho nezákonně zasáhl do práv žalobce. Svým postupem žalovaný také způsobil to, že mnozí žadatelé vynaložili zbytečně značné finanční náklady, které tak přišly vniveč. Žalobce jako žadatel o pobyťové oprávnění má právo na srozumitelné, přesné a včasné informace o tom, jak může postupovat, tedy jak splnit zákonnou podmínku sjednání termínu pro podání žádosti. Zákon o pobytu cizinců neobsahuje vlastní úpravu základních zásad a proto i orgány činné při řízeních upravených tímto zákonem musí postupovat v souladu se zásadami činnosti správních orgánů ve smyslu správního řádu.
8. Další nezákonný zásah do svých práv žalobce spatřuje v tom, že v okamžiku, kdy se žalovaný dopustil výše uvedených pochybení, a žalobce se dostavil osobně společně se svým zástupcem a snažil se domluvit možnost sjednání termínu podání žádosti jiným způsobem, měl žalovaný postupovat v souladu s uvedenými zásadami a termín pro podání žádosti stanovit, nebo stanovit jiný jasný postup stanovení termínu. Žalovaný se omezil na konstatování, že žádný systém pro stanovení termínů není v současnosti v platnosti. Objektivně neexistovala možnost splnit zákonem stanovenou povinnost a žalovaný porušil svou povinnost umožnit splnění zákonné podmínky. Žalobce tak musel přistoupit k podání stížnosti na postup správního orgánu, jehož přílohou byla žádost o prominutí osobního podání žádosti a žádost o pobyťové oprávnění.
9. Žalobce dále upozornil, že žalovaný ve svém jednání pokračoval dál, a dne 8. 11. 2017 bylo na webových stránkách zastupitelského úřadu zveřejněno, že tento omezuje svůj provoz, a to od 9. 11. 2017 do 30. 11. 2017. V oznámení uvedl, že se jedná pouze o zastavení přijímání žádostí o víza. Žalobce ale uvádí, že je mu známo, že se jednalo o kompletní uzavření zastupitelského úřadu. Upozornil, že dne 15. 11. 2017 byl umožněn vstup na zastupitelský úřad osobám právně nezastoupeným, které si vyřizovaly záležitosti na konzulárním oddělení, přičemž právnímu zástupci žalobce je známo, že ani jiní právní zástupci, resp. právně zastoupení žadatelé nebyli v listopadu na zastupitelský úřad vpuštěni. Stížnosti zástupce žalobce nebyly žalovaným vyřízeny.

Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že považuje žalobu v celém rozsahu za nedůvodnou a navrhl, aby ji soud jako takovou zamítl. Žalobce neoznačil konkrétně zásah, proti němuž se domáhá ochrany. Systém Visapoint nebyl ukončen „ze dne na den“. Dne 30. 10. 2017 byla na webových stránkách zastupitelského úřadu a současně na jeho úřední desce zveřejněna informace, že ke dni 31. 10. 2017 končí provoz systému Visapoint a od 1. 11. 2017 již objednávání termínu pro přijetí žádostí prostřednictvím tohoto systému nebude možné. Zároveň byla zveřejněna informace, že na období od 1. do 30. 11. 2017 jsou termíny k podání žádosti objednány v rámci dosavadního systému a nové informace budou zveřejněny na webových stránkách dne 24. 11. 2017. Z daného sdělení je zřejmé, že zveřejněným způsobem sjednání termínu k podání žádosti ve smyslu § 169f zákona o pobytu cizinců je pro termíny v období do 30. 11. 2017 systém Visapoint a pro termíny od 1. 12. 2017 nový systém, který bude oznámen dne 24. 11. 2017, tedy s dodatečným časovým předstihem proto, aby již od 1. 12. 2017 mohli žadatelé podávat na ZÚ Hanoj své žádosti o pobytové oprávnění. Dne 27. 11. 2017 byl na zastupitelském úřadu spuštěn nový objednávací systém spočívající v zachování režimu „STUDENT“, možnosti telefonického objednávání ve stanovené hodiny, živé frontě pro žadatele o krátkodobé schengenské vízum bez předchozího objednání a v podobě samostatné živé fronty pro žadatele o dlouhodobá pobytová oprávnění, kteří nemohou nebo nechtějí využít objednávání prostřednictvím telefonu. V době zrušení systému Visapoint byly objednávací kapacity na následující měsíc listopad naplněny a během tohoto měsíce vyřizoval zastupitelský úřad Hanoj žádosti osobně podané na základě rezervací učiněných před 31. 10. 2017. Týden před koncem listopadu byl zveřejněn nový objednávací systém, který začal fungovat od prosince 2017. Dle žalovaného se jednalo o technické opatření na straně zastupitelského úřadu. Přechod na nový systém nepředstavuje zásah do práv žalobce na podání žádosti, kdy žadatelé byli o novém způsobu podání žádosti informováni prostřednictvím webových stránek.
11. Žalovaný konstatuje, že zastupitelský úřad by neumožnil podání žádosti jiným způsobem ani v případě, že by byl systém Visapoint funkční, výsledek by byl pro žalobce stejný, neboť stále nebyla splněna zákonná podmínka předchozí registrace. Dle žalovaného je evidentní, že žadatel neměl v úmyslu čekat, až mu systém Visapoint umožní registraci a obrátil se na právního zástupce, který rovnou podnikl cestu do Hanoje.
12. Přechod na nový systém není ani porušením základních zásad správního řádu, které namítá žalobce, jelikož žadatelé byli plně v souladu s uvedenými zásadami o novém způsobu podání informováni prostřednictvím webových stránek. Zásadu legitimního očekávání nelze uplatnit na postupy organizačně technické, kterým je i ukončení systému Visapoint. Nový systém objednávání plynule navázal na systém předchozí, nedošlo k přerušení ve vyřizování žádostí o dlouhodobá víza a pobytové tituly. Uveřejnění informace o novém systému s týdenním předstihem nebylo v rozporu se zásadou právní jistoty a předvídatelnosti postupů orgánu veřejné správy. V souladu s rozsudkem rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, sp.zn. 10 Azs 153/2016 je na veřejné správě, jakým způsobem technicky uspořádá vyřizování žádostí, musí ale umožnit žadatelům žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Přechod na nový objednávací systém v průběhu měsíce listopadu byl takovým technickým opatřením a třítydenní pozastavení možnosti objednání k podání žádosti v souvislosti s přechodem na nový systém nebyl nepřiměřeným časovým horizontem. Ukončením

Visapointu nebyl žadatelům během období listopadu a prosince upřen žádný z objektivně dostupných termínů pro registraci.

13. Omezení provozu zastupitelského úřadu ve dnech 9. až 30. 11. 2017 označil žalovaný za nutné opatření k zajištění ostatních funkcí zastupitelského úřadu v důsledku nepřiměřeného přetížení zastupitelského úřadu, ke kterému došlo podáváním značného počtu žádostí mimo objednávací systém, žádostí o upuštění od osobního podání, stížností a opravných prostředků. Tento postup považuje žalovaný za zodpovědný krok, aby byly zajištěny jeho ostatní funkce a aby se vyhnul úplnému kolapsu úřadu. Závěry žalobce o diskriminaci z důvodu jeho právního zastoupení jsou nedoložené a hypotetické. Zastupitelský úřad byl od 9. do 30. 11. 2017 otevřen v rozsahu poskytování konzulární pomoci občanům České republiky v nouzi, přijímání žádostí o schengenská víza v zahraničněpolitickém zájmu České republiky a žádostí podávaných v režimu STUDENT.

Rozhodnutí soudu

14. Městský soud v Praze usnesením ze dne 17. 7. 2018, č. j. 11 A 10/2018-32 žalobu odmítl s odůvodněním, že žaloba byla podána po uplynutí zákonné lhůty k jejímu podání a jedná se tedy o žalobu opožděnou. Proti tomuto usnesení podal žalobce v zákonné lhůtě kasační stížnost. Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti rozsudkem ze dne 15. 11. 2018, č.j. 1 Azs 257/2018-36, kterým napadené usnesení zrušil a věc vrátil zdejšímu soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud konstatoval, že z napadeného usnesení není patrné, o jakém jednání bylo rozhodnuto, přitom právě vyjasnění si žalovaného jednání je určující pro možnost zkoumat, zda byla žaloba podána včas. Až po jednoznačném a konkrétním určení jednotlivých zásahů, a to i za pomoci dialogu s žalobcem dle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), bude teprve možné pro každý zásah jednotlivě posuzovat včasnost žaloby.

Doplnění žaloby a podkladů

15. Usnesením ze dne 26. 2. 2019 č.j. 11 A 10/2018-5 soud žalobce podle § 37 odst. 5 s.ř.s. vyzval k opravě a doplnění žaloby tak, aby jasně určil a vymezil jednotlivé nezákonné zásahy a specifikoval, v čem tyto zásahy mají spočívat.
16. Na uvedenou výzvu reagoval zástupce žalobce tak, že uvedl, že navrhuje, aby soud rozhodl tak, že:
 - 1) žalovaný se dopustil nezákonného zásahu tím, že zrušil systém Visapoint „ze dne na den“ a nenahradil jej návazně jiným systémem pro sjednávání termínů pro podání žádosti o pobytová oprávnění
 - 2) žalovaný se dopustil nezákonného zásahu tím, že odmítl stanovit termín pro podání žádosti o pobytové oprávnění na osobní žádost žalobce.
17. Dne 26. 2. 2019 zdejší soud vyhotovil také dotaz na žalovaného, ve kterém žádal žalovaného o sdělení, zda dne 8. 11. 2017, kdy žalobce tvrdí, že se dostavil na pracoviště žalovaného, byly úřední hodiny zastupitelského úřadu vyhrazené pro žadatele o pobytové oprávnění. K dotazu soudu na úřední hodiny dne 8. 11. 2017 žalovaný uvedl, že tohoto dne byly v době od 8:30 do 12:00 hodin vyhrazeny úřední hodiny pro žadatele, kteří si sjednali

schůzku prostřednictvím Visapoint pro podání žádosti o dlouhodobé vízum nebo dlouhodobý pobyt. V době od 13:30 do 15:00 byly vyhrazeny úřední hodiny pro matriční a legalizační agendu, agendu cestovních dokladů a další konzulární agendu.

Jednání u soudu

18. Při jednání u soudu zástupkyně žalobce poukázala na písemné vyhotovení žaloby, na které odkázala s tím, že žalobce se domáhá deklarace dvou nezákonných zásahů tak, jak je uvedeno v doplnění žaloby k výzvě soudu. Poukázala na to, že Visapoint byl časově omezen, měl být zrušen dříve, byl však prodloužen, přitom v průběhu dobu nebyla situace ohledně Visapointu řešena. Namítala, že jednoměsíční přerušení přijímání žádostí nelze považovat za technická opatření, které nemůže spočívat v tom, že neumožní podávání žádostí o pobyt vůbec. Vzhledem k nastalé situaci se žalobce snažil domluvit termín pro podání žádosti osobně, to mu nebylo umožněno. Proti tomuto postupu si podal žalobce stížnost, která byla shledána nedůvodnou, což bylo žalobci sděleno 5. 12. 2017, kdy byla zamítnuta jeho žádost o upuštění od osobního podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty. Pokud jde o včasnost podané žaloby, má za to, že žaloba byla podána v zákonem stanovené lhůtě, neboť pokud jde o zásah spočívající ve zrušení Visapointu a nenahrazení novým systémem šlo o zásah trvající, ten trval do 24. 11. 2017, kdy byl ukončen zveřejněním nového způsobu podávání žádostí. Navíc má za to, že je nutno přihlídnout i k subsidiaritě žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, kterou lze podat poté, kdy jsou vyčerpány jiné prostředky, v této věci byla podána stížnost na postup a až když byla neúspěšná, což se stalo 5. 12. 2017 lze podat žalobu. Žaloba tedy byla podána včas. Zástupkyně žalobce navrhla, aby soud žalobě v plném rozsahu vyhověl, zdůraznila, že žalobce osobním jednáním reagoval na vzniklou situaci, dostavil se proto na zastupitelský úřad a snažil se ji řešit.
19. Zástupce žalovaného poukázal na nepřesnost podané žaloby s tím, že Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku nastínil tři možné zásahy. Pokud jde o samotné zrušení Visapointu není splněná zákonná podmínka, nedošlo k zásahu do práv žalobce, žádosti těch, kteří byli objednáni prostřednictvím Visapointu na listopad, byly postupně vyřizovány, tedy nepřišly o vlastní termín, důsledkem zrušení Visapointu bylo pouze to, že cirkla tři týdny nebylo možno se objednávat na nové termíny. Dle názoru žalovaného šlo o přiměřené opatření, když následně byl spuštěn nový systém přijímání žádostí. Ani zrušení Visapointu ani nenahrazení novým systémem bezprostředně po jeho zrušení nelze považovat za trvající zásah, jestliže sám žalobce vztahuje nezákonný zásah ke samotnému zrušení Visapointu, pak je zřejmé, že žaloba byla podána po zákonem ustanovené lhůtě je tedy opožděná. Pokud jde o nezákonný zásah spočívající v tom, že nebylo umožněno žalobci sjednat termín pro podání žádosti, zdůraznil, že nelze upřednostňovat jednotlivé subjekty, je nutno postupovat tak, aby všechny subjekty měly shodnou situaci. Zástupce žalovaného neshledal žalobu důvodnou, poukázal na to, že v přechodu z jednoho na druhý systém se snažili o hladký průběh, zhodnocen byl i psychologický moment, kdy v případě, že by ohlásili zrušení Visapointu dopředu, znamenalo by to nepřiměřené zvýšení žádostí.

Správní spis a přílohy žalobce

20. Ze správního spisu žalovaného vyplývá, že žalobce podal stížnost proti postupu žalovaného, jejíž nedílnou součástí byl originál žádosti o vydání povolení k pobytu a přílohy k této žádosti, tato stížnost byla přijata dne 8. 11. 2017. Dne 16. 11. 2017 vydal žalovaný vyrozumění o vyřízení stížnosti proti postupu správního orgánu, ve kterém žalovaný sdělil, že neshledal stížnost důvodnou. Dne 5. 12. 2017 vydal žalovaný usnesení č. j. 3687/2017-HANOI-XX/a, kterým byla zamítnuta žádost o upuštění od osobního podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty a řízení o žádosti o vydání zaměstnanecké karty se zastavilo.
21. Žalobce soudu předložil k důkazům několik výpisů webové stránky Ministerstva zahraničních věcí ČR, z nichž vyplývá, že se na webových stránkách žalovaného opakovaně pokoušel o sjednání termínu prostřednictvím systému Visapoint. Konkrétně se pokusil zajistit si termín v rámci systému Visapoint každý den v období od 9. 10. 2017 do 13. 10. 2017 a následně v období od 24. 10. 2017 do 30. 10. 2017.

Posouzení důvodnosti žaloby

A.

22. Jak již bylo uvedeno, žalobce k výzvě soudu specifikoval, že nezákonný zásah spatřuje za prvé v tom, že žalovaný zrušil systém Visapoint ze dne na den a nenahradil jej návazně novým systémem pro sjednávání termínu pro podání žádosti o pobytové oprávnění. Je zřejmé, že tento tvrzený nezákonný zásah v sobě obsahuje v podstatě dva úkony, a to je jednak zrušení Visapointu a jednak jeho bezprostřední nenahrazení. Jde však o okolnosti, které spolu bezprostředně souvisejí, a proto lze akceptovat stanovisko žalobce, že jde o jeden zásah.
23. Ve vztahu k tomuto tvrzenému zásahu se soud v první řadě zabýval otázkou, zda jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro to, aby mohl žalobu posoudit z věcného hlediska, po posouzení věci dospěl k závěru, že tomu tak není, neboť jde o žalobu podanou opožděně.
24. Podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
25. Podle § 84 odst. 1 věta první s.ř.s. žaloba musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu.
26. Není sporu o tom, že na posouzení počátku běhu lhůty pro podání zásahové žaloby a tedy posouzení otázky její včasnosti, má zásadní vliv povaha tvrzeného zásahu. Zásah může být trojího typu: jednorázový, trvající a opakující se. Jednorázový zásah spočívá v jedinečném izolovaném úkonu správního orgánu. Objektivní lhůta k podání žaloby proti jednorázovému zásahu plyne od okamžiku, kdy k zásahu došlo, subjektivní od okamžiku, kdy se žalobce o zásahu dozvěděl. Trvající zásah spočívá v trvajícím, nepřetržitém stavu. Subjektivní ani objektivní lhůta u trvajících zásahů nemůže uplynout, dokud tento zásah trvá (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2013, č. j. 6Aps 1/2013 – 51,

dostupný stejně jako všechna zde citovaná rozhodnutí tohoto soudu na www.nssoud.cz). Opakující se zásah spočívá v opakujících se relativně samostatných zásazích stejného typu. Zásahy spolu věcně a časově souvisejí, nejsou však totožné. V takovém případě je na žalobci, který ze samostatně napadnutelných zásahů skutečně žalobou napadne. Lhůta k podání žaloby u opakujícího se zásahu plyne samostatně ohledně každého jednotlivého zásahu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2007, č. j. 3Aps 7/2006 - 103).

27. Rovněž je třeba rozlišovat mezi *trváním zásahu* a *trváním důsledků* jednorázového zásahu. Podle ustálené judikatury správních soudů se v případě jednorázového zásahu s trvajícím důsledkem lhůta pro podání žaloby odvíjí od samotného zásahu. Rozhodné tedy je, shodně jako v případě jednorázového zásahu, který nevyvolává žádné přetrvávající důsledky (účinky), kdy se žalobce o zásahu dozvěděl. Trvání důsledků zásahu vliv na běh lhůty pro podání žaloby nemá (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2013, č. j. 4Aps 1/2013 - 25, ze dne 13. 1. 2016, č. j. 1As 232/2015 - 44, či z poslední doby rozsudek uvedeného soudu ze dne 31. 7. 2019, č. j. 10As 355/2017 - 101).
28. V posuzované věci se žalobce domáhal určení nezákonnosti zásahu spočívající v tom, že byl zrušen systém Visapoint a nebyl bezprostředně návazně nahrazen jiným systémem. Zrušení systému Visapoint je nutno považovat za jednorázový úkon, kdy bylo „rozhodnuto“ o tom, že systém Visapoint bude zrušen a současně bylo „rozhodnuto“, že tento systém bude nahrazen novým systémem, který bude funkční od 1. 12. 2017. Jde tedy o úkon, kterým bylo v ten který konkrétní okamžik rozhodnuto o zrušení systému Visapoint a o tom, že tento systém bude od 1. 12. 2017 nahrazen systémem jiným. Samotná skutečnost, že v přechodném období nebylo možno sjednat termín pro podání žádosti o pobytové oprávnění nelze považovat za okolnost, která by odůvodňovala závěr o tom, že jde o zásah trvajícím. Je pravdou, že trvaly důsledky jednorázového zásahu, jak však bylo uvedeno výše, trvání důsledků zásahu vliv na běh lhůty pro podání žaloby nemá. Soud proto nesdílí stanovisko žalobce, že předmětný zásah je zásahem trvajícím. Pro posouzení počátku běhu lhůt pro podání žaloby je tedy rozhodný okamžik, kdy se žalobce o tvrzeném zásahu dozvěděl.
29. Žalobce v podané žalobě uvedl, že *„[d]ne 30. 10. 2017 však byla na webových stránkách zastupitelského úřadu zveřejněna informace, že systém Visapoint se ke dni 31. 10. 2017 (tedy k následujícímu dni!) ruší a nový systém bude zveřejněn až (!) dne 24. 11. 2017 a fungovat by měl od 1. 12. 2017 a po celý měsíc listopad nebude umožněno sjednání nových termínů pro podání žádostí.“* (text v žalobě zvýraznil a podtrhl žalobce).
30. Žalobce rovněž předložil k žalobě několik náhledů webové stránky Ministerstva zahraničních věcí ČR, z nichž vyplývá, že se na webových stránkách žalovaného opakovaně pokoušel o sjednání termínu prostřednictvím systému Visapoint, přičemž nejzazším z nich byl právě 30. 10. 2017 (pondělí); o objednání na pozdější termín se žalobce již nepokoušel. Z těchto skutečností vyplývá, že **se žalobce o zrušení systému Visapoint a o nemožnosti objednat termíny pro příjem žádostí o pobytová oprávnění dozvěděl z webových stránek žalovaného dne 30. 10. 2017.** Tento den tak založil počátek běhu subjektivní lhůty **žalobce** k podání tzv. zásahové žaloby. Systém Visapoint, jako technický prostředek, stanovící pořadí účastníků řízení, přestal dočasně fungovat ode dne 1. 11. 2017, a to na dobu určitou do 30. 11. 2017, tj. pouze na dobu jednoho měsíce. Z uvedeného je zřejmé, že již první den nefunkčnosti systému Visapoint, dne 1. 11. 2017, byl žalobce srozuměn s tím, že systém nebude do 30. 11. 2017 funkční s tím, že informace k novému

systému, který začne fungovat ode dne 1. 12. 2017, budou žalovaným zveřejněny dne 24. 11. 2017 na jeho webových stránkách. Takto zveřejněnou informaci shledává soud jako projev sdělení organizačního uspořádání v časovém rozlišení možností objednávání termínu pro příjem žádosti o pobytové oprávnění zcela jednoznačnou, odpovídající možnostem zastupitelského úřadu, kterému s účinností novely zákona o pobytu cizinců (a to zákonem č. 222/2017 Sb., jímž se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony od 15. 8. 2017) zákonodárce výslovně stanovil právo podání žádosti o pobytové oprávnění podmínit předchozím sjednáním termínu pro osobní podání žádosti (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2018, č.j. 6 Azs 324/2017-32).

31. Žalobce se o zrušení systému Visapoint a jeho nenahrazení novým systémem dozvěděl dne 30. 10. 2017, proto poslední den subjektivní lhůty k podání žaloby připadl na den 30. 12. 2017. Jelikož tímto dnem byla sobota, pak prvním následujícím pracovním dnem bylo úterý dne 2. 1. 2018 (§ 40 odst. 2 a 3 s.ř.s.). Nad rámec uvedeného soud dodává, že toto datum by pro soud bylo rozhodující i v případě, že by žalobce odvíjel svou subjektivní lhůtu až od prvního dne nefunkčnosti systému Visapoint, tedy ode dne 1. 11. 2017.
32. Žaloba ve věci byla podána až dne 8. 1. 2018, tedy po uplynutí zákonné lhůty k jejímu podání, jde o žalobu opožděnou.
33. Pokud zástupkyně žalobce při jednání u soudu namítla, že bylo nutno vyčkat využití jiných právních prostředků, které žalobce využil (stížnost na postup správních orgánů) s tím, že k jejich vyřízení došlo 5. 12. 2017 a proto tedy žaloba byla podána v zákonem stanovené dvouměsíční subjektivní lhůtě, je nutno konstatovat, že podání stížnosti proti postupu správního orgánu podle ustanovení § 175 správního řádu nelze považovat za využití jiných právních prostředků, předpokládaných ustanovení § 85 s.ř.s. Stížnost proti postupu správního orgánu podle § 175 správního řádu je specifickým institutem, který platí zcela obecně pro případy, kdy je určitý subjekt nespokojen s postupem správního orgánu. Pokud by soud vycházel z toho, že stížnost podle § 175 správního řádu je právním prostředkem, který má na mysli ustanovení § 85 s.ř.s., znamenalo by to ve svém konečném důsledku to, že ve všech případech, kdy by se žalobce chtěl domáhat ochrany proti nezákonnému zásahu, musel by vždy vyčerpat stížnost podle § 175 správního řádu. Tak tomu však není. Navíc je z obsahu stížnosti žalobce ze dne 8. 11. 2017 zřejmé, že základním důvodem stížnosti byla skutečnost, že pracovník zastupitelského úřadu odmítl k osobní žádosti stanovit termín pro podání žádosti o pobytové oprávnění. Je zřejmé, že stížnost se tedy vztahuje k dalšímu tvrzenému nezákonnému zásahu, který měl spočívat v tom, že žalovaný odmítl stanovit termín pro podání žádosti o pobytové oprávnění.
34. Podle § 46 odst. 1 písm. b) s.ř.s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán opožděně. V nyní projednávané věci zvláštní zákon nestanoví jinou lhůtu k podání žaloby, a proto se uplatní k podání žaloby obecná dvouměsíční lhůta uvedená v § 84 odst. 1 s.ř.s., která běží ode dne, kdy se žalobce skutečně a prokazatelně dozvěděl o tvrzeném nezákonném zásahu. Z důvodů výše uvedených, soud podle § 46 odst. 1 písm. b) s.ř.s. žalobu pro opožděnost odmítl (výrok I. rozsudku).
35. Závěr o opožděnosti žaloby brání tomu, aby se soud mohl ve vztahu k tomu tvrzenému zásahu zabývat žalobními námitkami.

B.

36. Žalobce dále v podané žalobě k výzvě soudu specifikoval, že nezákonný zásah spatřuje v tom, že žalovaný na osobní žádost žalobce odmítl stanovit termín pro podání žádosti o pobytové oprávnění a požadoval, aby soud rozhodl o deklaraci tohoto tvrzeného zásahu.
37. Z obsahu spisového materiálu je zřejmé, že žalobce se dostavil na zastupitelský úřad společně se svým zástupcem dne 8. 11. 2017. Žaloba byla podána dne 8. 1. 2018, tedy při dodržení dvouměsíční subjektivní lhůty pro podání žaloby.
38. Ve vztahu k tomuto tvrzenému nezákonnému zásahu se soud zabýval důvodností podané žaloby.
39. Z tvrzení žalobce je zřejmé, že se žalobce měl se svým zástupcem dne 8. 11. 2017 dostavit na zastupitelský úřad proto, aby osobně sjednal termín pro podání žádosti o pobytové oprávnění.
40. Jak bylo již výše uvedeno, žalovaný k dotazu soudu sdělil, že dne 8. 11. 2017 byly v době od 8:30 do 12:00 hodin vyhrazeny úřední hodiny pro žadatele, kteří si sjednali schůzku prostřednictvím Visapoint pro podání žádosti o dlouhodobé vízum nebo dlouhodobý pobyt. V době od 13:30 do 15:00 byly vyhrazeny úřední hodiny pro matriční a legalizační agendu, agendu cestovních dokladů a další konzulární agendu. Z uvedeného je zřejmé, že dne 8. 11. 2017 nebyly úřední hodiny stanoveny k tomu, aby si jednotliví budoucí žadatelé o pobytové oprávnění mohli osobně sjednat termín, ve kterém budou moci žádost o pobytové oprávnění podat. Pro posouzení důvodnosti podané žaloby je nutno tuto skutečnost považovat za rozhodující. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud, je žalovaný oprávněn organizovat svou úřední činnost prostřednictvím stanovených úředních hodin pro jednotlivé agendy. Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 24. 1. 2018 č. j. 6 Azs 324/2017-32 konstatoval, že *„každý správní orgán je oprávněn si svou činnost určitým způsobem zorganizovat, což zahrnuje i rozvržení úředních hodin pro jednotlivé oblasti působnosti správního orgánu“* Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku dospěl k závěru, že pokud stanovené rozvržení úředních hodin není respektováno, nelze postup správního orgánu považovat za nezákonný. Obdobně konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 2. 2018 č. j. 5 Azs 312/2017-33, ve kterém výslovně uvedl, že: *„trvání na respektování úředních hodin jednotlivých agend zastupitelského úřadu není přímým zásahem ve smyslu § 82 s.ř.s.“*. Na uvedeném právním názoru setrval Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 31. 5. 2018 č. j. 7 Azs 75/2018-22.
41. Vzhledem k tomu, že je zřejmé, že žalobce se dostavil na zastupitelský úřad v době, kdy nebyly úřední hodiny vymezeny pro sjednávání termínů pro podání žádosti o pobytové oprávnění, nelze postup žalovaného, který žádosti žalobce nevyhověl a termín pro podání žádosti o pobytové oprávnění nesjednal, považovat za nezákonný zásah. Soud proto v této části žalobu zamítl podle § 87 odst. 3 s.ř.s., když žalobu považoval za nedůvodnou (výrok II. rozsudku).
42. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 3 s.ř.s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta a ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož lze přiznat náklady řízení účastníkovi, který byl ve věci úspěšný. Vzhledem k tomu, že žaloba byla zamítnuta, žalobci právo na náhradu nákladů řízení nepřisluší, žalovanému náklady nevznikly. Soud proto rozhodl tak, jak je ve výroku III. tohoto rozsudku uvedeno.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 10. září 2019

JUDr. Hana Veberová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: T. V.